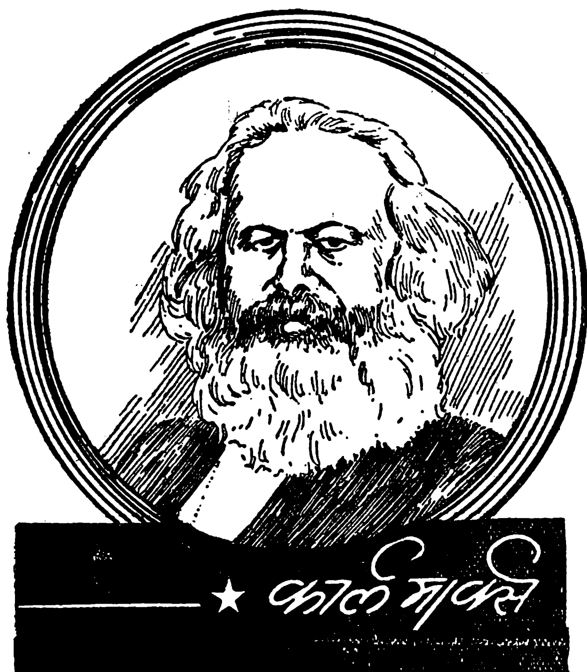
मार्क्सवाद व स्टेलिन

प्रकाशकः—

नया साहित्य भवन

मोतीझील, मुजफ्फरपुर (बिहार)

मार्क्स या अमरवाणी

संसार या ज्यामित, छपं जु !

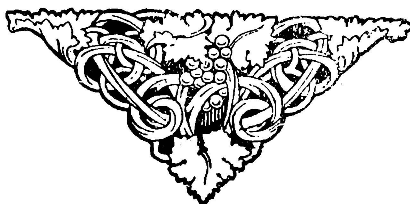
सर्वहारा याके हिम्मत मदेव, म्वाना चोनेत
"गुलामी या जंजीर" च्यः भ्वाति ज्वीगु सिवा छुं मरु;
तर थ्याके फुसा ला सारा संसार अमिगु हे जुई ।

—कार्ल मार्क्स

मार्क्सवाद व स्टेलिन

चोमिः—ज्ञानरत्न बज्राचार्य

(युग–प्रवर्तक)

प्रकाशकः—

नया साहित्य भवन

मोतीभील, मुजफ्फरपुर (बिहार)

सन १९५१ ई० लें

न्हापां छापे जूगु   मू० कं. ख्वाना

१०००   ।=)

छगु खँ ?

लेखक या भनाई छु धाः सा। थ्व भौतिक जगते ला व हिं वने जुया चोंगु मानव रुपी शरीर यात रत्ता याना तेत अन्न वस्त्र व वास आदिं बुनियादि चीज त मदेंकं मगा।

थ्व बस्तुत देकेया लागी न्ह्याम मनुष्य यान ज्याख याना धन सम्पत्ति कमाई याः जुई तर गन अमिगु सम्पत्ति लें सुनान मिखा तया लाका नयी अन अपिं लिसे ल्वाय माली।

संसारे गरीब तेगु गुलि दुःख दु, उकियात सुनां जक मस्यूगु दु। छ खे सोसा गन थ्व दुनियां धनी, वितावाल बनिया द्यपाला व पुरोहित आदि थमिसं बिना छुं बस्तुत देकेगु ज्याख मयासे नं संसार यागु दको सुख भोग याना चोंन अन गरीब तेगु लागी कित मखुसा मनूत नं गढ़ात समानं ह्यिा चअति ज्वीक ज्या याना नं नय मखंका च्यं भ्वार्ति जुया चुंचोने माल, मखुसा उलिनं मदेका बेकारी जुया लटं-फटं जुया नय मख का धमा धम सिना वने माल।

थ्व गरीब व धनी या बिचे दशा पागु, असमानता व भयंकर भेदभाव पिहाँ ओगु ली थपाय चो आपा भेद दुगु कारण छुख धासा सामन्त साम्राज्य व पूँजीवाद अवश्य ख। उकिं थुकियात गथेयाना हते याना संसारे दको मनूत उति खांका सकलें बराबर सुखी यानावी फै धैगु विषय ले साम्यवाद या आचार्य कार्ल मार्क्स कना थकूगु ख व स्टेलिन यागु ख सकसिनं थ्वी थव्यु धैगु अभि प्रायं थ्व चिकीचा धंगु "मार्क्सवाद व स्टेलिन" धैगु सफू छगु चोया बिया।

—ज्ञानरत्न बज्राचार्य

मार्क्सवाद धैगु छु ख ?

थौं प्राकृति व मानब-समाज गथे च्वं, अथे थ्व सदां जुया चोनी मखु। सदां हे थ्व बढ़ेजुया हानं हितुहिला वई चुंचोन। जड़ पदार्थे नं स्वभावया गति दुने दइ चोंगु या कारणं याना जड़ वस्तुत नं कठहनं बढ़ेजुया हानं रूपहिला वइ चुंचोन। थुकिं प्रकृति यात बढ़ेयाना हानं हितुहीका तइ तल। थ्व बढ़े जुया ओगु खास प्रकृतिया परिस्थिति सृष्टी जूगु ख। सृष्टिया क्रिया यागु ताहाक गु सिलसिला या खास प्रकृतिया परिस्थिति ले मानव रूपी जानवर त बढ़ेजुया वल। जड़ पदार्थं या दुने नं चले जुया चोंगु चाल यागु स्वभावया परिणाम स्वरूप जीव दुगु वस्तुया विकास जुया वल; गुकिं विकास या सिल-सिलाए खास प्रकृतिया परिस्थिति स पशु यागु रूप धारण याना हल। बढ़ेजूगु व हितु-हिला ओगु प्रकृतिया परिस्थिति नाप संघर्ष जुयानं हानं थपिंनं बढ़ेजुया—हानं हितुहिला वइ चुंचोन। खास हिलावंगु प्रकृतिया परिस्थिति ले खास किसिम यापिं जानवर त मनुष्य या रूपे बढ़ेजुया हानं सामूहिक रूपं प्रकृति या विरूद्ध संघर्ष याएगु या संचालन जुया वल। थ्व बिकास या इतिहासे खास प्रकृति नाप जक संघर्ष जुयानं हानं मानव समाजया आन्तरिक संघर्ष (दों-कलह) नापं पिहाँ वल।

मार्क्स प्राकृतिक सामाजिक विकास व परिबर्तन यागु गति

विधी या सिलसिला यात बांलाक सीका हल हानं उकियागु फल स्वरूप बिश्व व मानव समाजया विषय ले वेकः नं विज्ञानया विचार धारात पिकया हल। मार्क्स यागु थ्व बिचार धारा (ज्ञान) यात सकसिनं मार्क्सवाद (मार्क्स या ज्ञान) धका दुनीया भरे दको शोषित व पीड़ित श्रमिक जनतां मान्य याना तै तल।

मार्क्सवाद या उदय

मार्क्स या न्हापा सुनानं हे पदार्थ या ज्ञान यात विज्ञानया ढंगं बिचायाना व ख समाज या न्हेवने तई मञ्यु। मार्क्स या न्हापा आपा सिनं आर्थिक समता स (धनया उतिखंकेगु ती) आपा जोर याना चुंचोन, तर उकिया आधार छु जुई, व ख सुनानं हे बांलाक कना मञ्यु। मार्क्स हे जक दकसिवे न्हापा लाक थ्व ख कना बिल कि "मनुष्य यात, गन मनुष्य द्वारा गुगु शोषण जुया चुंचोन, व वन्द याना वो मा" धका हानं शोषण या तरीका छु ख, व गथे यानां वन्द जुया वनी, थ्व खं सुनानं हे विज्ञान या ढङ्ग अन्वय याना दको वस्तु यात छुते थ्वीक कना मञ्यु।

मार्क्स या जव जन्म जुल, उगु वषते नं आपा बिद्वान त दु। अमिसं खालि समाजे छुं सुद्धार जकं याए तेन, तर आः यागु पुंजीवादी समाज या छु ढाँचा ख व ख बांलाक सकसिनं थ्वा थ्वीक कना मञ्यु। अमिसं आः यागु समाजे भौतिक परिवर्तन याना बी मागु या विषय लेनं गवले सं हे छुं मती

तः गु मरु । अमिसं खालि मानव-समाजे छुं सुद्वार जकं याए तेन हानं थ्व ज्या खं यायेत गवले सं हे तैयार मजू कि मानव समाजे थ्व मभिगु चाल-चलन या धनया व राज्यनीतिया यन्त्र यात ध्वंस जुईक स्यंका हानं उकिया थासे न्हूगु राज्यनीतिया यन्त्र यागु निर्माण याना बी माल धैगुली। थ्व विद्वान त मध्ये आपा सिनं हानं थ्व खँ सीकेत कोशीस यात कि पूंजीवाद गथे जुया पिहाँ वल हानं गथे जुया समाज यागु उत्पादन या साधने खास याना वर्ग विशेष या जक अधिकार जूवन। सुनानं हे थुकि यात हते याना बीगु तरीका बांलाक तछाना कना मव्यु। खालि मार्क्स हे जक थ्व ख यात विज्ञान या ढंगं विश्लेषण याना व थ्व ज्याख सिद्ध जुईगु उपाय बांलाक कना थकल।

मार्क्स या समये छह्म हानं मेह्म विज्ञानया विद्वान डार्विन जुल वेकः नं विकासवाद या सिद्धान्त पत्ता लगे याना विल। वं थ्व खं कना बिल कि गथे जुया प्राणी या उत्पत्ति जुल। दकसिवे न्हापा लाक वं हे जक थ्व ख कंगु दु कि गुगु प्रकारं प्रकृतिया भौतिक परिस्थिति व जीव दुगु पदार्थ सक्रिय (ज्यांहे) परस्परया विरोध यागु संगमं याना जीव या उत्पत्ति विकास व परिवर्तन जुल अर्थात प्रकृतिया अबस्था व जीव दुगु पदार्थ या विचे लथाना च्वंगु एकतां याना प्राणी या उत्पत्ति व विकास जुल। थुकिं याना समाजे छगु न्हुगुहे ख सिया वल हानं मार्क्स यात यको भर दत।

मार्क्सं प्रकृति व मानव-समाज या विकास जुया ओगु चाल-चलन यात बांलाक पत्ता लगे यात हानं उकिया विकास जुया

ओगु सिद्धान्त यात नं पत्ता लगे याना, वखँ बांलाक बिचा याना लि सकसिनं सीकेत साह्रा समाज या न्हेवने तै बिल। मानव समाज या विकास जूगु सिल-सिला नं वेक नं पत्ता लगे यात कि पंजीवाद धैगु छु ख? हानं पूजीवादी व्यवस्था व पूंजीवादी समाज छुख? छु बल्लागु हा यागु भरे थ्व मभिंगु चाला (पूजीवादी समाज) टेके जुया चुंचोन? मार्क्स या न्हापा थजागु खं यात सुनानं हे विज्ञानया ढङ्ग विश्लेषण याना सुइतं कना मव्यु। वेकः नं हे जक थ्व खँ यागु वैज्ञानिक विश्लेषण याना कना बिल।

मार्क्सवाद या आधार व स्वरूप

फ्राँस या समाजबाद इंगलैन्ड या पुलांगु अर्थशास्त्र व जर्मनी या दर्शन यात मिले याना मार्क्स छगु न्हूगु क्रान्तिकारी सिद्धान्त (प्वीकेगु मन्त्र) कना बिल। मार्क्सवादं प्रकृतियागु व समाजयागु चाल या वैज्ञानिक सिद्धान्त यात पत्ता लगे यानावीं धुसेलिं आः छको भीसं उकि यात विचा याना सोसा ब ख तुरन्त पत्ता लगे जुइ कि मार्क्सवादं थौं कन्हे सकभनं क्रान्तिकारी समाजवादी (Social Revolution) आन्दोलन यागु रूप धारण याये धुंकल। थ्व ख छगु प्रकारं पकिगु ब जीवीतगु आन्दोलन या रूप धारण याना पूंजीवादी समाज या भित्रे छिड़े जुया वई चुंचोन, गुगु क्रान्तिकारी श्रेणी संग्राम या इतिहास या स्वरूप जुया वे धुंकल; गुकिं पूंजीवादं-साम्राज्य वादी संसार स श्रमिक वर्ग या क्रान्तिकारी श्रेणी संघर्ष यागु

रूपं बालाक हे खने देक चले याना है चोने धुंकल । वास्तवे मार्क्सवाद छगु प्रकारं क्रान्तिकारी समाजवादी आन्दोलन यागु रूप ग्रहण याना हये धुंकल, गुकिया भित्रे लगे जुया चोंगु सिद्धान्त व कोशीसं याना इतिहास या स्वरूपः छगु लिं मेगुलि हितु-हिला नाना प्रकारं या स्वरूप बदले जुया बये धुंकल । थुकि यागु स्वरूप या वयान उकिया इतिहास या उद्देश्य द्वारां हे सिया वै । उद्देश्य यागु परिवर्तन या साथ-साथे हे हानं मुख्यगु इतिहास या रूपनं बदले जुया वनी । दक सिवे न्हापा लाक श्रमीक वर्ग यागु श्रेणी संग्राम या रूपे पिहा वै उथाय थुकिया इतिहास या ज्याख थजागु जुया वैकि राजसत्ता (हुकूमते) कब्जा याना कायगु । थ्व इतिहास या क्रान्तिकारी उद्देश्य यात पूरा याना काय या लागीं थुकिं समाजवादी क्रान्ति या रूप धारण याना हई । गथे श्रमिक वर्ग आर्थिक व राजनैतिक प्रभुत्व थः गु ल्हाते लाका हई, अले हानं तुरन्त थुकिं समाजवादी क्रान्ति सर्वहारा वर्ग या मनपरी (तानाशाही) यां रूपे बदले जुया वनी । थ्व याकन समाप्त जुई मखु । उगु समय थुकिया उद्देश्य जुई कि श्रमिसं थजागु भौतिक परिस्थिति यात बिकास याना हई की गुकिया भित्रे समाजवाद या अन्तिम बिजय–समाजवाद–साम्यवाद यागु हा (Low fage of Communism) व साम्यवाद या मा (High fage of Communism) यागु स्थापना जुई धुंकू भेष बदले जुया बनी समाजवाद या अन्तिम विजय पावे ज्वी धुने व उकियागु इतिहास या ज्याखँ व ज्वी कि गना वंगु राज्य

एकदम ध्वंस जुया मदै वने थव्यु हानं सामाजिक व आर्थिक जीवन या संचालन "प्रत्येक व्यक्ति याके अमिगु शक्ति या अनुसारं समाजया ज्या कया हानं अमिगु सामाजिक जीवन यात मागु अनुसारं अमित वस्तु पावेज्वी" थेगु सिद्धान्त या आधारे ज्याख जू वनी। सामाजिक वर्ग या समाप्त जुई धुनेव वर्ग संघर्ष नं सिधया वनी हानं प्रकृति या विरुद्ध संघर्ष यांयगु ली हे जक मानव व मानव समाज या जीवन संचालन जू वै।

मार्क्सवाद–क्रान्तिकारी श्रेणी संग्राम या विज्ञान

च्वे भीसं खने धुंकूगु दु कि मार्क्सवाद या इतिहास यागु ज्याख ह्वितु-ह्विला वंगु या साथ-साथे उकियागु रूप नं ह्वितु-ह्विला वनी। थुकिया परिभाषा च्के चोया तैगु प्यंगु भागे इना चोंगु दु।

(१) श्रमिक वर्ग या श्रेणी संग्राम या विकास। (२) आर्थिक राजनैतिक प्रभुत्व प्राप्ती या लागी हका-हक व चैतन्य लड़ाई। (३) श्रमिक वर्ग यागु अधिनायक तन्त्र व समाजवाद या स्थापना। (४) क्रान्तिकारी अधिनायक तन्त्र यागु इतिहास या परिणाम थुकियागु लोप ज्वीव उकिया थासे "वर्ग-हिन" साम्यवादी-समाज या स्थापना।

उकिं मार्क्सवाद यात श्रमिक वर्ग यागू क्रान्तिकारी "वर्ग संघर्ष" या विज्ञान अर्थात मजदूर-किसान या मुक्ति विज्ञान धाला नं अनुचित ज्वी मखु।

मार्क्सवाद-विज्ञानया विश्व धारणा

व धाःगु खँ थ्व नं सिया वल कि छुं युग विशेष या भौतिक अवस्था यागु विश्लेषण याना मार्क्स थःगु मुख्यगु विज्ञानया सिद्धान्त यात देकूगु मखु, गुग मेगु युग या भौतिक परिस्थिति नाप मिले मज्वीगु ख। गथे-एंगिल्सं धाई कि "जिमिसं (मार्क्स व एंगिल्सं) इतिहास सूरु ज्वी न्हापा मानव व प्रकृति यागु हानं मानव व मानव या बिचे यागु सम्बन्ध यात माने याना अथवा माला देकागु मखु। ला व हिं वने जू गु मानव रूपी तत्व स्वया जिमिसं प्रारम्भ याना। अमिगु शरीर या क्षुधानं (पित्यागुलिं याना ज्या यायत करं वयंका तल। अमित ज्या यायत माग, प्रकृति या साथे अमित मजि मगागु सम्बन्ध व अमिगु शरीर या शक्ति यागु गुण लिसे भर परे जुया चोन।" थुगु प्रकारं दक्व इतिहास या प्रारम्भ मनुष्य जुया चोन हानं मनुष्य या प्रारम्भ प्रकृति नाप गुकिं याना मनुष्य यात जीव दुगु तत्व यागु रूपे पैदा याना विल हानं प्रकृति यागु सक्रिय प्रयोग (ज्या खेले जू गु) गुलिं वं याना कार्य फत उकिया उपरे मनुष्य यात भर विया तल—धैगुलिं जुया चोंन। मनुष्य म्वाना चोंग तत्व यागु रूपे प्रकृति या ज्या खेले जू ग तत्व ख। थ्व धाथें हे सिद्धगु तत्व ख। थुकिं याना हानं मेगु ख थ्व पिहाँ वल कि प्रकृति या उपरे मनुष्य या भरोसा प्रकृति लिसे अलग मामुलि मखु, तर थ्व खास व धाथें हे ख। मनुष्य यात आहारा व सुरक्षा मा। थुकियागु प्राप्ती या लागी ज्या यायगु करं क्यं—कमति नं प्रत्येम मनुष्यं ल्हा छोया

(ज्या याना) प्रकृति या कें नयगु साहारा देकि । वर्षा व चिकुलां थःगु ज्यान बचे याना तेत बस्त्र व बुनियादी चीजत त्तें देका ळकथा प्वाले चो हुँ । प्रकृति या उपरे खास प्रकार या मनुष्य यात भरोसा मागलिं प्रकृति यात हे हितु-हिका बीगु नं करं क्यना चोन ।

प्रकृति यात हितु-हिकेत अमिसं थःत नं हितु-हिका हेमाल थुकिं याना थ्व खँ सिया वल कि "प्रकृति यागु भरोसा दुगु पैदावार या तत्व मनुष्य या ज्यां हे अप्राकृतिया पदार्थ यागु उत्पन्न जुया वैगु व न्हूगु प्रकृति यात पैदा याना बीगु जुया वै ।" डायलेक्टिस—टी० जैक्सन । मार्क्सवाद यागु सम्बन्धे लेनिनं चोगु दु कि "मार्क्सवादी सिद्धान्त सर्व शक्तिमान खः छाय धासा थ्व परमार्थ सत्य ख । थ्व पूर्ण व बिरोध रहीतगु (Harmonious) सिद्धान्त ख । थुकिं मानव यात छगु विश्वधारण प्रदान याना बिल ।"

मार्क्सवाद या दर्शन भौतिकवाद ख । मार्क्सं दर्शनया भौतिकवाद यात बढ़े याना हहं पूर्ण याना बिल । प्रकृति या सम्बन्धे थुकियागु ज्ञान यात मार्क्सं मानव-समाज या परिधीले फैले याना बिल । मार्क्स या इतिहास वैज्ञानिक भौतिकबाद यागु विचाया दकसिवे भिंगु प्राप्ति या मध्ये नं छगु ख । इतिहास व राजनीतिया विचा यागु त्तेत्रे अराजकता व मनमानी गु थासे पूर्ण बिरोध रहितगु वैज्ञानिक सिद्धान्तं कोटेका बिल । गुह्म सिनं थ्व पष्ट ज्वीक केना बिल कि गुगु प्रकारं उत्पादन शक्ति यागु सिल-

सिलेवारे विकास या द्वारां सामाजिक जीवत यात छगु चालां मेगु चालाय बढ़े याना यंकल—गुगु छाँतं सामन्तवाद (Feudel ism) या द्वारां पूंजीवाद (Capitalism) पिहाँ वल।" वरू थ्व काल्पनिक समाजवादं जक खःगु लं केना बी मफुत। पूंजीवाद या भित्रे ज्याला कायगु व च्यः भ्वातिं जुया चों वनेगु या असलिपना यागु वयान नं थमिसं याय मफुत हानं थमिसं न समाज या शक्ति यात हे केना वी फत, गुकिं याना "न्हूगु समाज" या निर्माण याय योग्य ज्वी ।

"मार्क्स यागु प्रतिभा (गुण) उकी दु कि दकसिबे न्हापां वेकः नं विश्व इतिहास यागु शिक्षां थ्व मजबून पिकाल । थ्व मजबून छु धासा बर्ग-संघर्ष या सिद्धान्त ख । "मार्क्स-एंग्लिस व समाजवाद" या पौ ७०, ७१ व ७२—लेनिन ।

द्वितीय अन्तर्राष्ट्रीय मार्क्सवादी खोल यात लिकया वां छोया वीगु युक्ति

एंग्लिस व लेनिन या खँ थ्व स्पष्ट जुया वल कि छुं हे युग विशेष यागु परिस्थिति यात बिश्लेशन याना मार्क्स थःगु मुख्यगु सिद्धान्त यात देकूगु मखु । थ्व ला प्रकृति व समाज यागु विकास या गति यागु सिल-सिला या परिणाम ख—गूगू प्रकारं मार्क्सं द्वन्द्वात्मक भौतिकवाद (Dialectical Materia lism) यात देका प्रकृति व मानव-समाज यागु विकास या गति या द्वन्द्वात्मक सिल-सिला यात स्पष्ट याना बिल । उगूहे प्रकारं

थ:गु जीवन या प्रारम्भिक कालं निसें हे मार्क्सबादं वया प्रतिद्वन्द्वी तेगु नाप सामना याना वबं ह्नानं अमित बुका बिया नं प्रगति याना हल । दकसिबे न्हापा पूंजीवादी बिद्वान तसें वैत प्यार्थं निसें हे स्याना बीग प्रयत्न यात । अमिग थजाग कोशीस ज्वीकानं तभी थ्व बढ़े हे जुया वल । बयां लिउ अराजकतावादी काल्पनिक व सुद्धारवादी निम्न मध्यम बर्ग या बुद्धीमान तेंपा खें नं थुकियात विश्वास घात याना बिल । थ्व नोक्सानिं याना व ख्वालि वचे जकजुल नं मखुनि कि ह्नानं अमि प्रतिद्वन्द्वी ते लिसे हथियार नापं,चले याना बीत लाचार याना बिल । थुगु प्रकारं बेकः नं थ:गु जीवन संघर्ष या संचालन याना मार्क्सवाद बढ़े जुया वन । थुकिया माने ब कदापि मखु कि वैग लें विरोधीत यकदम मरु धैगु । थ्व सम्भव गथे ज्वी फै ? पूंजीबाद यागु हे ला थौंकन्हे संसार स बोलवाला जुया चोन । पूंजीवाद बिरोधी संग्राम यागु हेला थ्व बिज्ञान व कला ख । अकिं गुथाय तक पूंजीवाद यागु अस्तित्व एकदम मिटे जुया मवनी, उथाय तक य त ला पूंजीवाद या मुख्यगु सिद्धान्त नाप थुकिया संघर्ष जुया हे चोनी तिनी । गबलें ला थुकियात पिने पाखें हमला ज्वी ह्नानं गबलें थ्वैत दुने पाखें । मार्क्स यागु जीवन काले हे बाह्य (पिनेयाग) आक्रमण भचा वः मलाना वन तर पूंजीवादं थुकियात हमला यायीगु बन्द मजु । थुकिया दुनें-दुनें हे थ्व हमला आपा बढ़े जुया बल । अकिं द्वितीय अन्तर्राष्ट्रीय यागु रूप या भित्रे थुकि यागु संगठन जूगु रूप खने दै वल । लेनिन यागु सफल क्रान्तिकारी नेतृत्वं

याना थ्व हमला यागु सामना सफलता पूर्वकं मार्क्सवादं याना काल हानं मार्क्सवाद या खोल चाना वांछोया बीत द्वितीय अन्तर्राष्ट्रीय यात नं लाचार जुल । उखे लेनिन या नेतृत्व ले क्रान्तिकारी शक्ति पूजीवादी गढ़े हमला या उपरे नं हमला याना बिल । अन्त स संसार-व्यापी पूंजीवाद यागु किलाबन्दी दलाल त पैदा याना हेगुली थमिसं फत्य याना काल । थ्व यां लिउ मेगु थासे नं पूंजीवाद यागु विरुद्ध शोषित श्रमिक जनता यागु क्रान्तिकारी ज्वाला पिहाँ वल गुकिं याना तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय यागु रूप धारणा यानाँ हल । हाकनं बिश्वव्यापी पूंजीवाद-साम्राज्य-वाद या खिलाफे जीवन मरण यागु क्रान्तिकारी संग्राम या संचालन थुकिं याना हल । आः तक नं संसार-व्यापी प्रतिक्रया-वादी-पूंजीवादी-साम्राज्यबाद या हि नुली यको हे हि व्वाना चोंन तिनी । आः नं थमिसं हथियार तोता बीत तैयार मजू नि । ढः स्वना हे थमिसं न्ह्याथासं बोला स्वाना चोन तिनी । गन अपिं ध्यंकः वने मफै, अन अमि दलाल त निम्न मध्यम वर्ग या पूजी-वादी बिद्वानत ध्यंकः वनी हानं अन थमिसं पूजीबाद-साम्राज्यबाद यागु लट्टा ढस्वाका तेत थमिसं कोशीस याईगु जुया चोन ।

तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय यागु स्थापना

गुथासं निसें पूंजीवादं साम्राज्यबाद यागु रूप धारणा याना बिश्वव्यापी जुया वल, उथासं निसें प्रत्येक पूंजीवादी देशे थुकिया खिलाफ क्रान्तिकारी शोषित श्रमिक जन यागु मिं भन तचो जुया वल हानं १९१७ ई० ले थ्व क्रान्तिकारी जन उभारं समाजवादी

क्रान्ति (Social Revolution) यागु रूप धारण याना संसार-व्यापी पूंजीवाद या बीचे तगाक गाः छगा ह्म्‌या बिल हानं उकिया साथें हे श्रमजीवी वर्ग यागु सर्वहारा या अधिनायक-तन्त्र नं स्थापित जुल। संसार व्यापी पूंजीवाद-साम्राज्यवाद या खिलाफे क्रान्ति-कारी श्रमिक शोषित जन उभार यागु थ्व केन्द्र (दुवा) जू वन। थनं निसे लेनिन यागु क्रान्तिकारी मार्क्सवादी नेतृत्व ले थ्व चले ज्वींगु जुया वल। गुह्म सिनं याना तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय या संगठन जूगु या रूप ग्रहण याना हल।

लेनिन या नेतृत्व ले विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद या खिलाफें संसारव्यापी क्रान्तिकारी श्रमिक "जनमोर्चा" यागु संचालन तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय यागु द्वारां चले जुया वल। थ्व मोर्चा यागु मुख्य आधार व खः कि मेमेगु देशे नं प्रतिक्रियावादी व्यवस्था यात स्यंका बीत क्रान्तिकारी श्रमिक शोषित या "जन-संग्राम" यायगू थ्व विश्व बिप्लवी मोर्चा या बल्लागु व कड़ागु धार (प्रगति) यागु चोट या अनुभव पावे जुया विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद ग्याना हिले जू वन। अकिं थुकियात स्यंका बीत थमिसं ज्यान बिया आपाहे कोशीस यात। पिने व दुने पाखें थुकियात ह्मला जुया वल। थुकिया दुने गन थः (पूंजीवादी-साम्राज्यवादी) द्वाहाँ वने मफुत। अन दुनें हे थुकियात स्यंका वी मजी मगागु (आवश्यकता) समझे जुल। अकिं अन अमि दलाल बुजुआ पंडीत (मध्यम व निम्न-मध्यम वर्ग या बुद्धीमान) तेत थ्व ज्याख या भाला बिल। प्रत्येक देशे मध्यम व निम्न-मध्यम वर्ग, या बुद्धीमान तसें थ्व

मोर्चाय प्रवेश याना ह्रानं थुकियागु संचालन या नेतृत्व अमिसं थःगू हे ल्हाती तै काल। अमिगु नेतृत्व पावे ज्वी धुनेव हे थुकियागु (तृतीत अन्तर्राष्ट्रीय यागु) क्रान्तिकारी आचरण यात खत्तम याना सुद्धारवादी आचरण प्रदान याना थुकियागु संचालन याना हल।

स्टेलिनवाद

लेनिन सीगुलिं याना थमित यको हे याउल। तर भीसं थ्व खँ लोमंके मज्यू कि विश्व पूजीवाद या स्तम्भ दकसिवे बल्लागु पूंजीवादी बिचार धारा धका ख। पजीवाद बचे ज्वीजु थ्व आपाहे तःधंगु शास्त्र जुल। लेनिन सी धुसेंलि तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय यागु रूपें विश्व व्यापी क्रान्तिकारी श्रमजीवी या मोर्चा स स्टेलिन व ट्राटस्की या मध्यम व निम्न-मध्यम बर्ग या सुद्धारवादी सिद्धान्तं त्वँ याना हल। ट्राटस्की या भनाइ थ्व कि लिपा लाःपिं कृषि प्रधानगु देशे, यदी श्रमजीबी वर्ग राज्य सत्ता स कब्जा हे याना काः सानं तभि, व तातक अमिगु ल्हाते तइ ते फै मखु। विश्व श्रमजीवी क्रान्ति या लागी ह्रानी ज्वी गुली जुया चुंचोन। समाजबाद यागु क्रान्तिकारी अन्तर्राष्ट्रीय या रूप यात राष्ट्रया रूपे ह्रीका, छगुहे जक देशेनं समाजवाद या पूर्ण सफल स्थापना जुइगु अवैज्ञानिक व अमार्क्सवादी सिद्धान्त स्टेलिनं देका विल, गुकिं याना संम्पूर्ण विश्व पूजीवाद-साम्राज्यवाद बिरोधी विसवी श्रमीक शोषित जन मोर्चा यागु रूप ह्रिला वन। ट्राटस्की व स्टेलिन यागु व निम्न-मध्यम वर्गया अमार्क्सवादी सिद्धान्त यागु फल स्वरूप नया जन-

तन्त्र (New Democracy) जुल । थौंकन्हे थ्व अनेगु नक्शां पूंजीवाद या पोषक जुया चुंचोन ।

तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय या सोबियत रूस यागु अन्तर्राष्ट्रीय किलाबन्दी यागु रूप स ।

लेनिन सी धुसेंलि विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद विरोधी बिसवी श्रमिक शोषित जन मोर्चा यागु नेतृत्व स्टेलिन या ल्हाती लाः वल । थुकियात ज्वने साथ हे व थुकियात क्रान्तिकारी अन्तर्राष्ट्रीय यागु रूप यान स्यंका राष्ट्रीय या रूपे स्टेलिनं हीका बिल । छगु हे जक देशे नं समाजवाद या पूर्ण सफल स्थापना जुई गु सुद्धारवादी-समाजवाद यात रूसे स्टेलिनं ज्या खेले याना हेगु कोशीस याना हल । थ्व कोशीसं याना विश्व पूंजीवाद-साम्राज्य वाद विरोधी अन्तर्राष्ट्रीय यागु विसवी श्रमिक शोषित जन मोर्चा सोवियत रूस यागु राष्ट्र या वैदेशिकनीति या अन्तर्राष्ट्रीय यात किलाबन्दी या रूपे हीका बिल । उथासं निसें हानं आतकनं थ्वहे आधार स थ्व ज्याख चले जुया चुंचोन ।

पूंजीवाद-साम्राज्यबाद विरोधी अन्तर्राष्ट्रीय श्रमिक शोषित जन मोर्चा यागु सम्बन्धे मार्क्स यागु बिचार यात स्टेलिनं आः यागु भौतिक परिस्थिति नाप मिले मजू गु प्रमाण केनेत नं कोशीस यात । स्टेलिनं धाल कि "वंगु शताब्दी या पीं दं या भित्रे; गन आ तक नं एकाधिपतिया पूजीवाद मरु नि, गन पूंजीवाद या ढाँचा छगुलिं उठे जुयां वंगु रेखा लिसे कठहनं बढ़े जुया बना

चुंचोन व भूखण्डे गान आतक नं थ्व अधिकार मरुगु ख, अननं थ्व सरें जुया वना चुं-चोन हानं असम विकास यागु सिद्धान्त आनं सिद्धगु रूपं चले ज्वी मफै चोन, अले मार्क्स व एंग्लिसं थ्व ईरादा यात कि "समाजवादि क्रान्ति छुं छगु जक देशे सफल ज्वी फै मखु, थ्व फुक वा आपा ल्याखं सभ्य देश यागु सकसिगुं ढक्का या फल स्वरूपं हे जक त्याका काय् फै।" थ्व ईरादा मार्क्सवादीत सकस्यां लागी लँ केनीगु जुल " स्वः सोवियत साहित्य संख्या नं० ६, १६५० । स्टेलिन यागु ब खं स्पष्ट जुया वल कि छगु देश या भित्रे समाजवाद या पूर्ण सफल स्थापना छ खे हे लात, अले मार्क्स या अनुसारं छगु देशें सफल समाजवादी क्रान्ति नं सम्भव ज्वी फै मखु धैगु ख थ्व ठीक हे जू कि मार्क्सवाद-लेनिनवाद यागु अनुसारं छगु देश या भित्रे समाजवाद या पूर्ण सफल स्थापना सम्भव मरुगु ख। तर मार्क्स व एंग्लिसं गवलें थथे धागु मरु कि छगु देशे सनाजवादी क्रान्ति सफल ज्वी मखु धका। खालि वेकः नं थुकियागु समर्थन जक मखु कि वेकः नं सफल याथगु नं कोशिस यागु दु। सन १८७१ ई० ले फ्राँस यागु पेरिस शहरे अनयापिं मजदूर तसें हुकुमते कब्जा यात। उकिया पूर्ण समर्थन मार्क्सं यात हानं पूरा फ्राँसे समाजवादी क्रान्ति यागु सफल याय गुली वं कोशिस यात। पेरिस या मजदूर राज यागु आधारे वेकः नं श्रमजीवी वर्ग यागु श्रेणी अधिनायक तन्त्र यागु रुप रेखा चोल। मार्क्स यागु विचा या विषय ले व ख गुगु स्टेलिनं बयान यात, ब खालि ज्वी मफैगु खं धका तोह चिना क्रान्तिकारी श्रमिक शोषित जनता याके मार्क्स-

वाद या उपरे विश्वास मयाकेत स्टेलिनं थथे धागु ख; छाय धासा रूसे समाजवादी क्रान्ति सफल जुल हानं वयां लिउ थथे धाय थव्यु कि मार्क्स ला धागु दु कि समाजवादी क्रान्ति सफल ज्वी फै मखु धका। थुकियाना मार्क्स यागु मूलगु सिद्धान्त यागु उपरे पत्या मदै वनी धैगु थजागु आशां स्टेलिनं थथे धाल।

स्टेलिनवाद यागु वर्ग सहयोग सिद्धान्त या खें अन्तर्राष्ट्रीय क्रान्ति यागु बलिदान

दकसिबे न्हापा 'समाजवादी क्रान्ति' यागु लड़ाई छिड़े नू गुलि याना सापहे ग्यानापुसे चोंगु परिस्थिती नं विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद यात मुक्त याना मव्यु। लड़ाई सिधे धुंका नं हानं थ्व संकट झन हें आपा बढ़े जुया वल। सन् १६२६ ई० यां लिउ अझ थ्व संकट झन आपा बढ़े जुया थुकियागु रूप भयानक जुया पिहाँ वल। गथे-गथे थ्व भय आपा खने दै वल, अथे-अथे हानं थपिं वें छट-पटे जुया वें चाया वल। थ्व वें चाः गुलिं याना लोक विरोधीखँ (Fascism) यागु रुप धारण याना हका-हक हे खने देक पिहाँ वल। थुकिं याना सोवियत रुस यात झन आपा भय खने दै वल। थ्व भयं बचे ज्वीगु लागी विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद विरोधी अन्तर्राष्ट्रीय विप्लवी श्रमीक शोषित जनमोर्चा यात फकोभनं वल्लाका हानं ज्याचले याना हेगु आपा खाचो जुया चोंन, तर अथे मयासे झन उल्टा वर्ग सहयोग यागु प्रतिक्रयावादी सिद्धान्त या आधारे, मेपिं साम्राज्यवादी तेगु नाप संयुक्त मोर्चा देका सोवियत रुस यागु ज्यान बचे याना तेगु

कोशीस स्टेलिनं याना हल। स्टेलिन या सोवियत रुस यागु वर्ग सहयोगी सुद्धारवादी वैदेशिक नीति यागु अनुरुप आपाहे देशे स्टेलिनवादी कम्युनिष्ट आन्दोलन वर्ग सहयोग यागु सिद्धान्त या आधारे चले ज्यीगु जुया वल ।

तःगु देश या लोक विरोधी (Fascist) तेगु कल्पनाया भयं बचे ज्वीत व 'शान्ति-सुरक्षा' कायम याना तेगु या लागी पूंजी-वाद-साम्राज्यवाद विरोधी विप्लवी श्रमिक शोषित जनमोर्चा यात स्यंका उकिया थासे पूंजीवादी वर्ग व मध्यम वर्ग या नाप-नापं वर्ग सहयोगी संयुक्त मोर्चा देका, हल हानं स्टेलिनवादी कम्युनिष्ट तसें पूंजीवाद-साम्राज्यवाद नाप त्वाय चिंगु सम्बन्ध नं तोपुया तेगु ज्याखें लगे जू वन । समाजवाद या स्थापना, समाजवादी क्रान्ति व सर्वहारा या श्रेणी अधिनायक तन्त्र यान सन० १९३५ ई० नं निसें स्टेलिनवाद (सुद्धारवादी वर्ग सहयोगी सिद्धान्त) या खें बौ बिल। अनं निसें वया हानं आ तक नं गनं हे गुगु देशे नं स्टेलिनवादी कम्युनिष्ट आन्दोलन या उद्देश्य समाजवादी क्रान्ति श्रमजीवी वर्ग यागु तानाशाही व समाजवाद या स्थापना याय्गु ज्याखँ मजुया वल ।

फैसिस्टवाद या भित्रे शान्तिमय जीवन सम्भव दैला ?

(क) साम्राज्यवादी ते नाप मिले जुया चोनेगु संयुक्त मोर्चा यात कः धाना तेगु सामर्थ मदस्यं लि फैसिस्टवादी जर्मनी ते नाप त्वाय चिना स्टेलिनं सोवियत रुस यात बचे याना तेगु कोशिश यात । जर्मनी व रुस या बीचे सन्धी (Pact) जुई

छगु हन्ना यां न्हापा फैसिस्टवादी जर्मनी तसं प्रजातान्त्रिक पोलैन्ड या उपरे हमला याना विल । अनंलि पोलैन्ड इना कया जर्मनी व रूसें मिले याना छोत । वयां लिउ रूस व जर्मनी या बिचे सन्धि जुल । उकी नं अथे धाल कि "पोलैन्ड यागु दको राज्य यात स्यंका बी धुसेंलि अन हानं शान्ति-सुरक्षा (Peace & Order) कायम याना तेगु व अन यापिं निवासी तेगु या लागी शान्तिमयं जीवन कायम याना बीगु ज्याखँ नं जर्मन व रूस या सर्कार पिनिगु परम कर्तव्य भापा चुंचोन ।" छको बिचा याना स्वं कि लोकबिरोधीख (Fascist) या भित्रे शान्तिमय जीवन सम्भव दैला ?" लेखक ।

(ख) "जर्मनी व रूस निगु राज्य या बिचे चिन्ह तैतःगु सीमा निगु राज्य यां हितगु आखिरी सीमा भापा चोन हानं उकी मेषि सुं बिदेशी (स्वह्म खल) वया अमिगु बलां थुकि हस्तक्षेप यात धासा थपिं निगु देशं छगु ज्वीक मिले जुया अमिगु बलां थमित पितिना छोय 'धैगु थजागु फैसिस्ट जर्मन व सोबियत समझौता यां लिउ ता० २८ सेप्तेम्बर १९३९ ई० या दिने वर्लिन व मास्को या निगु सर्कार पिनिगु पाखें नं अथे धका जाहेर ज्वीक नायखँ च्वे का बिल कि जर्मनी व रुसया सर्कार पिनी बीचे जूगु समझौता या भोटे थौं सही-छाप ज्वी धुंकल । "माने पोलैन्ड यागु राज्य खतम ज्वी धुसेंलि गुगु सवाल पिहाँ ओगु ख, वखँ मिले ज्वी धुंकल हानं "पूर्वया यूरोपें सदां शान्ति व सुरक्षा याना बीगु दृढ़ आधार या निर्माण ज्वी धुंकल हानं अमित परस्पर समता व

बिचारे जर्मनी व फ्रांस यागु बिचे या युद्ध यात अन्त याता बीगु ज्याखँ नं दको राष्ट्र या हीत जुई" धका धाल ।

अथेया लागी यदीं माला वन धासा नं निगु देश या सर्कार पिसं अमि मित्र राज्य पिंत सहयोग बीगुली याकनं थ्व ज्याखँ पूरा याय्गु लागी कोशीश याई ।

यदी सफल मजुल धासा ला लड़ाई छिड़े याय्गु या जिम्मा वाल फ्राँस व ग्रेटब्रिटेन जू वनी । थजागु घड़ी जर्मनी व रुस या सर्कार पिसं मागु कारवाई यायत सल्हा बी ।

तृतीय अन्तर्राष्ट्रीय बिश्व पूंजीवाद यागु खे बलिदान ।

थ्व घोषना व समझौतां याना सोबियत रूस यात लड़ाई यागु भयं बचे ज्वीगु असम्भव जुया वल । सन १६४१ ई० या जून महिना स फैसिस्टवादी जर्मनी तसें सोवियत रुस या उपरे हमला हे सूरू याना बिल । उथाय बिश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद बिरोधी बिप्लबी श्रमिक शोषित जनमोर्चा यात स्टेलिनवादं ध्वंस यानावी धुंकल, गुगु ख, छगुहे जक उपाय सोबियत रूस यात लड़ाई यागु भयं बचे ज्वी फैगु आधार दु । अले "छु जुल ले ? "धासा । सोबियत रूस यागु रत्ता या लागी लड़ाई चले याना तेगु जिम्माबालत साम्राज्यवादी ग्रेट ब्रिटेन व अमेरिका नापं स्टेलिनं ल्हा जों वने माल । उलि जक मखुनि कि हाकनं अमिगु हे नेतृत्व ले विश्व पूंजीवाद-साम्राज्यवाद यागु ज्यान बचे याना तेगु कोशीश प्रत्येक देशे स्टेलिनवादी कम्युनिष्ट तसें पूंजीवादी व साम्राज्यवादी ते नाप मिले जू वन । थ्व इरादा सफल ज्वींकेगु हेतु हानं तृतीय अन्तर्राष्ट्र यात नं ध्वंस ज्वीक स्यंका बिल ।

पूंजीवाद व समाजवाद या शान्तिमय जीवन ?

लड़ाई बन्द जुल। अथे नं सोवियत रूस यागु ज्यान बचे जू गु बांलाक खने मरुनि। थुकियात बचे याना तेगु सवाल खना पासा० स्टेलित हैड़ान जू वन। थ्व हैड़ानी व बेचैनी या घड़ी वेकः नं थथे धै हल कि "पूंजीवाद व समाजवाद तातकं शान्ति पूर्वकं चोने फु धका।" स्टेलिनवादी तेगु विचारे ला संसारे सुंहे मनूत थथे मज्वीकेत कोशिस याना हल। अमित करं क्यंकेत पूंजीवाद व समाजवाद या बीचे सिले ज्वीगु या आधारे विश्व व्यापी स्टेलिनवादी कम्युनिष्ट आन्दोलन छिड़े जुया वल। थ्व श्रमिक वर्ग यागु बिश्व क्रान्ति या लागी घातक जुया विश्व पूंजीवाद या पोषक जू बन। अकिंला पूंजीवाद व समाजवाद या शान्तिपूर्वकं आपा तक त्यके ज्वी फुगु ख।

मार्क्सवाद यागु मूल सिद्धान्ते स्टेलिनवादी परिवर्तन या खाचो

यदी शीपिं व स्यापिं विसबी श्रमिक जनता याके मार्क्सवाद-लेनिनवादे पूरा बिश्वास दु धैगु जूसा, ला थ्व स्टेलिनवादी शान्ति या भित्रे अशान्ति जुया वैगु आपा हे भयखने दु। अकिंला पासा० स्टेलिन यात थजागु युक्ती याय् मागु खाचो जूग ख। व खँ थ्व कि मार्क्सवाद या उपरे श्रमिक वर्ग याके बिश्वास मदेका बीत कोशीश याय्गु। छगु समय भारत याह्म मध्यम वर्ग या प्रजातान्त्रिक समाजवादी आन्दोलन या

नाय० श्री जय प्रकाश भाजु नं थजागु हे कथं खँ ल्हाय् गु आन्हि पिकाग् दु कि "समाजवाद की मेरो चित्र" धैगु सफुली वेकः नं चोगु दु दि "मार्क्स या युगं निसें वया आतक या भित्रे बिज्ञानं नं यको हे उन्नति याना हे धुंकूगु दु, अकिं मार्क्सवाद यागु मूल सिद्धान्ते नं हीकावी मागु खाचो उत्री धुंकल धका।" रूस या स्टेलिनं नं भन्दै थथे हे चोल कि "छिगु सफू शीगु छाँतं निगु खँ जोना न्ह्यां वना चुंचोन। छगु खँ थ्व कि मेपिं रचयिता यागु रचना यात वैगु ईतिहासया म्यादं छखे तया सारे याना बीगु धाय् लायकगु हे खँ ख हानं मेगु थ्व खँ मान्य जुया कि मार्क्स यागु छुं विश्वास व सिद्धान्त गुगु इतिहासया घिकास यागु छगु म्याद यात स्वैगु या फल स्वरुपं दुगु ख विकास या दको युग या लागी ज्युगु सत्य ख हानं उकिया लागी व हीके म्वागु ख।"

जिला अवश्य धाय हे मा कि थ्व निगु भनाई नं सरासर गलती व भूठ ख। सोवियत साहित्य संख्या ल्या० ६, १९५१ ई० मास्को लेनिन व एंगिलसं व धागु खँ थ्व खने धुंकूगु दु कि छुं युग विशेष व देश विशेष यागु परिस्थिति स्वयागु या परिणामं मार्क्सवाद यागु मूलगु सिद्धान्त देकूगु मखु थ्व ला खालि क्रान्तिकारी श्रमिक शोषित जनता यात तोह् पिकया केनेगु या नीयतं हे जक स्टेलिनं थथे धागु ख।

वहे लेख स न्हापा पासा० स्टेलिनं चोल कि..............

एंगिलसं वैगु सफू 'एन्टी ड्यूरिंग' स चोल कि समाजवादी क्रान्ति यागु पूर्ण सफलता या लिउ राज्य शक्ति कम जुजुं लोप जुया वने

मा धका ।............... गन समाजवादी क्रान्ति था छगु देशे विजयी जुल, मेगु दको देशे पूंजीवाद यागु राज्य जुल हान विजयी क्रान्तिगु देश यदी पूंजीवादी घेरां मरुं केगु जूसा, ला अमिसं राज्य शक्ति यात अवश्य हे कमजोर याना बी मज्यु, अले ह्यागु तरह नं थःगु राज्य, या भांग, बुद्धी दुपिं मनू तेगु ल्या व सेना इत्यादि यात बलाका हे मा । (थ्व समाजवाद ज्वी मखु, थुकि-यात समाजवाद यागु नां मीगु श्रमजीवी वर्ग यागु क्रान्ति या साथे विश्वासघात यायगु जुई)—लेखक । रूसया मार्क्सवादी थ्व विश्वासे थ्पंकः वल कि एंग्लिस यागु दको फुकं अथवा आपा ल्याखं या देशे समाजवादी क्रान्ति यागु सफलता या लागी लगे ज्वीगु ख हानं गन पूंजीवादं मैगु दको देशे राज्य याना चुंचोन धासा अजागु घड़ी, यदी समाजवादी क्रान्ति या खालि छगु जक देशे सफल जुल धासा, ला थ्व सिद्धान्त लगे ज्वी मखु ।

"स्पष्ट खनहे दुगु रूपं मीगु न्हेवने समाजवादी राज्य यागु भाग्य या सवाले तिगु सिद्धान्त खने दु, गुगु छगु लिसे मेगु मिले मजू ।...............थजागु प्रमाण या संख्या आपा देफु ।" सोवियत साहित्य संख्या ल्या० ६ १६५० मास्को ।

स्टेलिन यागू व खं थथे सिया वल कि "राज्य या विषय ले मार्क्स एंग्लिस यागू मूलगु सिद्धान्त आः यागु भौतिक परिस्थि-ति ले लगे ज्वी मखुत धैगु । छायधासा आः यागु भौतिक परिस्थिति यात स्वया हानं बिचा याना सोगु आधारे वेकः पिसं थ्व सिद्धान्त देका ब्यूगु मखु ।—"पासा० स्टेलिन यागु थ्व जिद्दी

फुक मखुगु व सरासर ढोखा ख मानव समाज यागु दको विकास या विषय यात सीका हानं विश्लेषण याना सोगु आधारे मार्क्स व एंग्लिसं राज्य यागु विषय ले दकसिवे भिंगु व मूलगु सिद्धान्त यात देका व्यूगु ख । वेक॒ पिसं भीत छु युग विशेष बा देश विशेष यागु भौतिक परिस्थिति स्वया हानं विचा याना देका व्यूगु मखु । आः थौं कन्हे यापि घोर प्रतिक्रयाबादि मार्क्सवाद विरोधी तसें थथे धका धै जुल कि "मार्क्सवाद धैगु छु युग विषेश व देश विशेष यात स्वया मार्क्स व एंग्लिसं देका व्यूगु सिद्धान्त" धका ।

नेपाया पुलांगु साहित्य सामन्तवादी व पूंजीवादी बुजुआ पन्डीत तसें थौं कन्हे तक नं थथे धया जुल तिनी कि "मार्क्सवाद धैगु द्यः (ईश्वर) यात मान्य मयायीगु व बुढ़ा थकालि मयासे बुद्धी थकालि ज्वीगु व ज्या मयापिं च्वे मतसे ज्यायापिं च्वे छुसे छुयी गु नास्तिक मत धका ख अकिं थ्व मत यात मान्य याय् मत्यो धका गं जुल । तर थ्व खँ सगासर भूठ व फरेप ख । आः नं भीगु देश नेपा हानं विदेश भारत व पाक आदि थजागु गरीब देशे ला मार्क्सवाद यागु मूल सिद्धान्त झन हे आपा लगे ज्वीगु चीज खःनी हानं दुनियाय् दक्को श्रमिक शोषित जनता या विश्व क्रान्ति यागु लागी ला झन हे आपा ज्याः लगे जूगु चीज तिनी । मार्क्स धागु दु कि "थ्व सिद्धान्त अले तिनी ज्याः लगे मज्वी जव मानव समाज हे मदै वनी धका ।" छाय् धासा मार्क्स राजनीतिया क्षेत्रे अराजकता व मनमानिपन गु थासे पूर्ण विरोध रहीत गु बैज्ञानिक विद्धान्त पत्ता लगे याना देका बिल । अकिं थ्व

सिद्धान्त मानवता या छगु आदर्श या रुपं मानव समाज गुथाय तक दै चोनी उथ य् तक थ्व सिद्धान्त लगे जुया चुंचोनी।

थ्व नं धागु ठीक हे जू कि पूंजीवादी संसारे सोवियत रुस यागु राज्य या अंग व राजनीतिया यन्त्र कठ्हनं तः धना हानं बलाना वं चुंचोन, गुगु समाजवाद यागु पूर्ण सफल ज्वी धुंका ज्वीगु असम्भवगु चीज ख। स्टेलिनं थथे नं धागु दु कि "सोवियत रुसे समाजवाद यागु पूर्ण सफल स्थापना ज्वी धुंकल। आः हानं साम्यवाद (Communism) यागु स्थापना यायत तत्पर जुया जोर नकसां न्ह्या वना चुंचोन हानं उकिया साथ-साथे अन यागु राज्य यन्त्र नं बिना लोप मजुसे धराधर चले हे जुया चुंचोन धका।" पासा० स्टेलिनं थ्व धागु खं या पूरा मतलब व कि आः यागु भौतिक परिस्थिती मार्क्सवाद यागु मूल सिद्धान्त ज्या लगे मज्वी धुंकल हानं थःगु दोंगु ज्याख यात वास्ता हे मतसे थःगु हे जक खं जेथे लाका तेगु या माने वर्ग सहयोगी सुद्धार-वादी व विश्वक्रान्ति बिरोधी सिद्धान्त या प्रचार याय् गु या सिवा मेगु छुं मखु। थजागु ज्याखं याना क्रान्तिकारी ज्यायायीपिं शोषित जनता यागु विश्व क्रान्ति या लागी आपा हे नोकसानी जू वने फु।" लेखक।

समाजवादी क्रान्ति यागु इतिहास या मुख्य ज्याखं पूंजीवादी व्यक्तिगत सम्पति यात नाश यायगु

पूजीवादी राज्य यन्त्र यात स्यंका बी धुने व समाजवादी क्रान्ति या मेहनती जनता यागु श्रेणी अधिनायक तन्त्र यागु रुप

पिहाँ वै। पूंजीवादी व्यक्तिगत सम्पत्ति यात नाश याना देशे दको सम्पत्ति समाज या सम्पत्ति याना बीगु हे समाजवादी क्रान्ति यागु इतिहास या मुख्यगु ज्याखँ जुई। थ्व इतिहास यागु ज्याखँ न्हेत्रने क्रान्तिकारी श्रेणी संग्राम यागु ज्याखँ चले याना तया ह्यगु व उकियात बढ़े याना हेगु जुया वै। थ्व श्रेणी संग्राम देश व्यापीगु रुप धारणा याना समाजवादी क्रान्ति यागु रुप बांलाक खने दया वे। थुकियाना मेहनती जनता यागु क्रान्तिकारी श्रेणी या नेतृत्व ले चले ज्वीगु शीपिं व स्यापीं क्रान्तिकारी मेहनती जनता यागु जन संग्राम (वर्ग संघर्ष) यागु क्रान्तिकारी तत्व व वर्ग चेतता बढ़े जुया वै, गुगु कठहतं क्रान्तिकारी मेहनती जनता पिनिगु जनमोर्चा तागु रुप सम्बन्ध मिले जुया हानं थपिं सकलें छथाय् मुं वया थमिगु बांलाक संगठन जूगु रुप खने दया वै। बढ़े जुजुं हानं बलाना पूंजीवाद व पूंजीवादी राज्य यन्त्र यात फुक स्यंका बीत क्रान्तिकारी ज्यायायी पिं मन् तेगु पार्टी ले थ्व मोर्चा यागु रुप खने दया वै। थुकियागु नेतृत्व ले क्रान्तिकारी ज्यायायीपिं शोषित जनतां पूंजीवादी व्यक्तिगत सम्पत्ति व पूंजीवादी राज्य यन्त्र या उपरे हमला याना बी। थमिगु टाकत या न्हेत्रने पूजीवादी राज्य यन्त्र टातक अड़े जुया चोने फै मखु। अले थ्व क्रान्तिकारी यागु मिं या ज्वालां भस्म जुया फुना वनी। थजागु किसिम या क्रान्तिकारी ज्यायायीपिं शोषित जनता यागु जन उभारँ याना खालि पूंजीवादी लट्ठा जक कोथला नं मद्य् से क्रान्तिकारी या शक्ति नं प्रकाश जुया हानं झनब ल्लाना बढ़े जुया वै, गुकिं याना ज्याया इपिं जनता यागु

श्रेणी या मनपरी यागु रुप कहनं बांलाक खने दया वै। थपिं फुक छपं जुया हानं पूंजीवादी बन्दोबस्त व पूंजीवाद यागु नाम निसाना हे मदेक स्यंका फुका बीत कोशीश या वनी। थ्व ज्याख छन्हु निन्हु' सिधैगु ज्या मखु।

थ्वला छगु ताहाकगु समय यागु ज्या जू बनी। पूंजीवादं साम्यवादे मानव समाज यात हीका (परिवर्तन) याना बीगु थ्व हे समय ख। अकिं पूंजीवादं वया साम्यबादे तक यात छगो देग अथवा छगू फुक इतिहास यागु ज्याख धै तल। लेनिनं चोंगु दु कि सामन्त व बुर्जुआ तेत शासन पदबिं हटे याना बी धुने व थ्व बुर्जुआ व पूंजीपति खल तंगु बिरोध झन आपा झिगु दुगुता बढ़े जुया वं। थ्व गद्दीं कोदु' वंपिं भुस्यत (पदच्युत) जूसानं तभि अथेनं यको हे बल्लापिं शत्रुत जुया पिहाँ वै तिनी। अकिं हे थ्व सापहे मभिंपिं शत्रुत पूंजीपति खल या विरुद्ध न्हगु वर्ग यको बल्ला गु व निर्मम संघर्ष यागु नाम हे "सर्वहारा या मनपरी" (Dict atorshib of Proletariat) धागु ख।

"हाकनं सर्वहारा या मनपरी धैगु छगु किसीमं मदिक चले जुया चु'चोनीगु ल्वापु ख, गुकिं याना पुलांगु व मभिंगु समाज या टाकत व चाला या विरुधे शान्ति पूर्वकं वा अशान्ति पूर्वकं, हिंसात्मक अथवा अहिंसात्मक, सैनिक व धनया परिस्थिति स्वया शिक्षा व शासन यागु वन्दोबस्त या उपायं मदिक चले ज्वीगु हे लेनिनवाद यागु मुख्य सिद्धान्त ख।"—स्टेलिन।

मार्क्सवाद व लेनिनवाद यागु रूपे —स्टेलिन

मार्क्सवाद व लेनिनवाद यागु रूप स पासा० स्टेलिन भाजुं स्टेलिनवादी ज्वी न्हापा चोगु दु कि "न्हापा ज्यापु ज्यामि तेगु क्रान्ति यागु अवस्था यागु विश्लेषण अलग-अलग देश यागु धन या स्थिति स्वया ह्मानं उकियात ध्यान तया ज्याखँ यायीगु जुया चुंचोन। उकी आः थ्व दृष्टिकोण (विचा याना स्वेगु) म गाय धुंकल। आ खँ पिहाँ वै चोन कि आपा अथवा फन्दै फुक देश यागु धनया स्थिति यागु दृटिकोणदको दुनियाँ यागु स्थितिय। दृष्टि कोणं विचा याना स्वै हे माल। छाय् धासा अलग-अलग देश या अलग-अलग राष्ट्र यागु धनया खाचो अथेंतुं गनं हे पूरा जू मवे धुंकल। थ्व वन्दोवस्त छगु हे ढाचां विश्वव्यापी धनया बन्दोबस्त यागु माः चिना वे धुंकल। माने-पुलांगु चाला या सुसंस्कृत पूंजीवादं (लायूखँ) आः थौं कन्हे साम्राज्यवाद (Imperialism) यागु भयानकगु रूप धारणा याना हे धुंकल।

न्हापा छुं देश विशेषं वा थथे धायूगु यको हे ठीक जू कि छुं छगु अथवा मेगु विकास जूगु देशे सर्वहारा क्रान्ति या लागी त्यगु परिस्थिति यागु उपस्थिति अथवा अनुपस्थिति यागु खं ल्हाई; तर आः थ्व दृटिकोण कम ज्वी धुंकल। आः फीसं साम्राज्यवाद याग छत्र छाँया यागु पूर्ण विस्तार यात छगु हे विश्व व्यापी व्यवस्था मान्ये याना ह्मानं उकिया लागी क्रान्ति यायूत लायकगु परिस्थिति यागु उपस्थिति अथवा अनुपस्थिति या ख

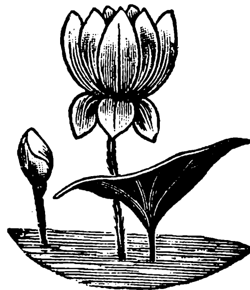
ल्हाना हे माल। थ्व बन्दोवस्त या भित्रे छुं थजागु नं देशत दे फु कि गूकी मा छी उद्योग या बिकास आः तक नं ज्वी मफुनि। तर व पूरा व्यबस्था अथवा आपालं खःगू खं थ्व ज्वी कि छाय धासा पूरा बन्दोवन्त क्रान्ति या लागी तैयार ज्वी धुंकल, उकिया लागी छुं अबिकसित अथवा उन्नति मरुगू छुं थजागू देशत दुसानं क्रान्ति यागु लें छुं अपायूचो तधंगु बाधा परे ज्वीफै मखुत।

न्हापा छुं थ्व अथवा व खासयाना विकास जूगू देमे जक सर्वहारा क्रान्ति यागु ख पिहाँ वैगु खः (थजागु खं सुनां ल्हाना हैगु? छाय अननं कार्ल मार्क्स व एंग्लिसं हे जक ल्हा वैगु ज्वीला?—लेखक। हाकनं व देश या क्रान्ति यायत व देश या पूंजीवाद या बिरुधे आवाज पिकायगू छगु मन मौज व थः थमं हे जक मजि मगागु चीज समझे जुया ल्हागु ख। परन्तु आः या धड़ीं थजागु बिचारं स्वेगु नं पूरा मज्वी धुंकल। आः "विश्व क्रान्ति" (World Revolution) यागु खँ ल्हाना हे माल छाय् धासा आः पूंजीवाद या अलग-अलग गू राष्ट्र या मोचा छगू मेगु नाप मिले जू वने धुंकल हानं साम्राज्यवाद यागू छगू हे विश्वब्यापी मोर्चा या अंग जुया वे धुंकल।"

पासा० स्टेलिनं धागू खं थ्व स्पष्ट जुया वल कि "सर्वहारा विश्व क्रान्ति या डबुली गन विश्वब्यापी पूंजीवाद यागु जाल बः मलाई अन न्हापां सर्वहारा क्रान्ति सफल जुया श्रमिक वर्ग यागू सर्वहारा या अधिनायक तन्त्र कायम ज्वी। थ्व उथाय तक कायम ज्वी कि गुथाय तक छगू धुंका मेगू देशे हानं निगू धुंका

धुंका स्वेगुली विश्वव्यापी पूंजीवाद या जाल स्यस्यं मवनी हानं अन्त स प्रत्येक देशे पूंजीवाद यात ध्वंस याना सर्वहारा या अधिनायक तन्त्र कठहर्नं लोप जुया वनी अले उकियागु अनुरूप या परिस्थिति ले समाजवाद (Socilism) यागू अन्तिम बिजय या पूर्ण सफलता प्राप्त जुया वै अन्त स साम्यवाद (Communism) यागु खिप या गट्ठी च्युं वनेत मानव-समाज तैयार जुया वै।

इन्कलाब-जिन्दावाद।

इन्कलोबी में—

इन्कलाब-जिन्दावाद ! लाल झन्डा बल ,
नेपाल या आर० एस० पी० हूल मुना बल ।

इन्कलाब-जिन्दावाद ! लाहुरे दाई बल ,
हुकूमिया राज सदां यायगु धका धाल ।

इन्कलाब-जिन्दावाद ! काँगरेसो बल ,
प्रजातन्त्र राज सदां यायगु धक धाल ।

इन्कलाब-जिन्दावाद ! कम्युनिष्ठ बल
न्यू डेमोक्रेसी यागु राज याके धाल ।

इन्कलाब-जिन्दावाद ! क्रान्तिकारी बल ,
वर्गहीन समाज हे देके धका धाल ।

क्रान्तिकारी–मे

झालरे थन क्रान्तिकारी, देश झीगु भिंके त,
लाय्थुवा व बुँथुवात, मार दको क्षेदनम् ।

ह्याउँगु ऊन ध्वाँ या दथ्वी, ईचा-मुग चिन्ह तया,
नो या चोकाय् ध्वाँ पेना व, झालरे अति सुन्दरम्

देश भिंके खातिरे, थःगु ज्यू ब धन पाना,
साम्यवादी विकुल पुया, ज्यापु व ज्यामि थं वलम्

तःमि धाको दको स्याना, फोगिं-फिगीं सो बल
वर्गहिन समाज या, स्थापना छिं या वलम्

लाल क्रान्ति साधनं पूंजीवाद ध्वँस याना
ज्यापु व ज्यामि या राज छिनं यायगु धका संवलम्

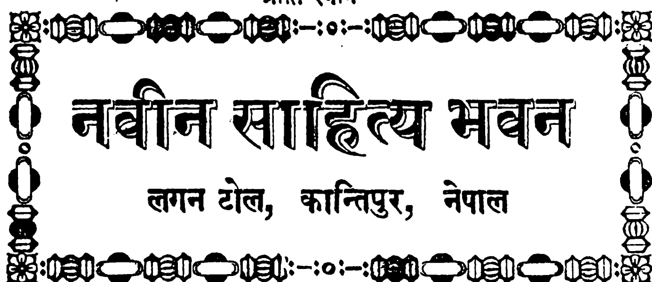
लाल रूस, लाल चीन, लाल हिन्द, लाल् नेपा
लाल क्रान्तिकारी यात, "लाल-नेपा" या सलाम्

—लाल नेपा

“समाजवादी क्रान्ति” यागु आन्दोलन या छुं नारातः—

इनक्लाब	—	जिन्दाबाद
क्रान्तिकारी जन मोर्चा	—	जिन्दाबाद
क्रान्तिकारी पार्टी	—	जिन्दाबाद
साम्राज्यवाद	—	मूर्दाबाद
सामंतवाद	—	मूर्दाबाद
पूंजीवाद	—	मूर्दाबाद
सामंतशाही	—	नाश याय्
बुजु्र्आशाही	—	नाश याय्
नौकरशाही	—	नाश याय्
ज्यापु व ज्यामिया	—	राज याय्
न्हूगु दुनियाँ	—	बसें याय्
भीगु साधन	—	लाल क्रान्ति
संसार या ज्यामित	—	छपं जु

प्राप्ति स्थान—

श्री गोपाल प्रेस, मुजफ्फरपुर।